

כיבוד אב ואם

ביאורים הלכות וסיפורים בעניין כיבוד אב ואם

בס"ד • פרשת שלח-קורה שנת תשפ"א לפ"ק • גליון מס 8

בהוצאת הגליון נטלו חלק

להצלחת

משה יצחק בן חוה פעסיל

נשמח לשמוע מכם הארות
והערות או הצעות לשיפור
הגליון בטלפון מס'
0583218428

לקבלת הגליון או להפצתו
התקשרו למס' 0583218428

לקבלת הגליון במייל באופן
קבוע, שילחו בקשה
לכתובת:
k.avvaem@gmail.com

הוצאות הגליון מרובות אנו
מבקשים מכל מי שביכולתו
לקחת חלק בהפצת והדפסת
גליון זה

דבר העורך

קוראים קרים

נעים ישתבח הבורא על כל חסדיו עמנו בכל רגע, נסים
גלויים והשגחה פרטית על כל צעד ושעל, אך ד' שולח לנו
גם איתותים להתעורר, עדיין לא נרגענו מהטרגדיה במירון
ורחמנא ליצלן מה שקרה סמוך לחג השבועות.

במה יש להתעורר ? ובכן במה אין להתעורר ?!

ננסה לחפש ולמצוא דבר המשותף יותר לענינו של רשב"י,
אין לנו כלל קצה מושג איך ללכת בדרכו, אך נביא כאן דבר
נפלא ששמענו מכ"ק האדמו"ר מלעלוב ב"ש ע"פ מה
שמובא בגמ' סוכה דף מ"ה ע"ב, וזה לשון הגמ' "א"ר ירמיה
משום רשב"י יכול אני לפטור את כל העולם כולו מיום
שנבראתי עד עתה, ואילמלא אלעזר בני עמי מיום שנברא
העולם עד עתה, ואילמלא יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא
העולם עד סופו" ומפרש רש"י מהי צדקתו של יותם יותר
משאר מלכים שצדיק היה ועניו וכל הימים שהיה אביו
מצורע והוא היה שופט לא נטל עליו כתר מלכות בחייו וכל
דינין שהיה דן אומרן בשם אביו.

מפליאים הדברים! עד כדי כך גדולה מצות כיבוד-אב
כשמתקיימת כראוי שביכולתה לפטור את כל העולם מן
הדין עד סופו, ויחד עם זכותו של רשב"י ור' אלעזר בנו
ביכולתם לפטור את כל העולם מתחילתו ועד סופו, אין לנו
מושג בדברים הנאמרים, הבאנו רק דברי הגמרא כהווייתם.

ובכן הבה נתחזק לכבד כראוי את ההורים היקרים ונשתדל
במאוד מאוד לקיים את המצוה בשלימות ויעלה לרצון לפני
אדון כל ויפטר כל העולם מן הדין ונזכה לחסדים נגלים
ולמשיח-צדקנו במהרה בימנו, אמן.

שאכא האורן

שכר כבוד אב ואם

מבואר במדרש עשרת הדברות (החדש, מובא בסדר הדורות, ונדפס בסוף תורה שלמה על יתרו) וזה לשונו: רבי יהושע בן אלם הגידו לו בחלום: שמח בלבבך שאתה וננס הקצב מושבו ומושבך בגן עדן וחלקו וחלקך שוין כאחד. כשנעור רבי יהושע חשב בלבו, אמר: אוי לי שמיום שנולדתי הייתי תמיד ביראת קוני ולא עמלתי אלא בתורה, ולא הלכתי ארבע אמות בלא ציצית ותפילין, והיו לי שמונים תלמידים, ועכשיו שקולין מעשי ותורתי עם הקצב?! שלח לתלמידיו: תדעו שלא אכנס לבית המדרש עד שאראה מי הוא זה האיש ומה מעשיו שהוא חברי בגן עדן.

מיד הלך עם תלמידיו מעיר לעיר, ושאל בשם האיש ובשם אביו עד שבא אל עירו. כשנכנס שאל מיד היכן ננס הקצב? אמרו לו למה אתה מבקש אותו, אתה חסיד וצדיק ותשאל על איש כמוהו?! אמר להם מה מעשיו? אמרו לו אדונינו לא תשאל ממנו כלום עד שתראה אותו. מיד שלחו בשבילו ואמרו לו רבי יהושע בן אלם שואל אותך. אמר להם ננס מי אנכי ומי אבותי בישראל שרבי יהושע שואל אותי? אמרו לו עמוד ולך עמנו. חשב בלבו שכל מה שאמרו לו שקר הוא, ואמר לא אלך עמכם שאתם משחקים בי.

מיד חזרו לרבי יהושע ואמרו לו אתה אור ישראל ואור עינינו עטרת ראשינו איך תשלחנו בשבילו הלא הוא לא רצה לילך עמנו? אמר להם תדעו שלא אשב עד שאתראה אותו. הלך רבי יהושע בעצמו אצל ננס הקצב, ונפל ננס על פני רבי יהושע ואמר: מה היום מיומים שעטרת ישראל בא לפני עבדו? אמר לו דבר לי לדבר עמך. אמר לו דבר, אמר לו מה מעשיך ומה מלאכתך? אמר לו אדוני, קצב אני, ויש לי אב ואם זקנים ואינם יכולים לעמוד על רגליהם, ובכל יום ויום אני מלבישם ומאכילם ומרחיצם בידים.

מיד עמד רבי יהושע ונשקו על ראשו ואמר לו: בני! אשריך ואשרי גורלך! מה טוב ומה נעים! ואשרי חלקי שזכיתי להיות חברך בגן עדן.

סיפורים

סיפור מבהיל בדאגת האב לבן

היה לי תלמיד שתמיד היה מספר רע על אביו, וכי אין הוא מעריך את אביו כלל, וגם שאביו לא דואג לו, ואכפת לו רק מעצמו, עד שהגיע למצב כזה שלא דיבר עם אביו מטוב ועד רע כל זה בגלל שחשב שאביו לא מוצלח כלל ודואג רק לעצמו.

יום אחד התקשר אלי אביו של אותו בחור ואמר לי שמעוניין לדבר איתי במקום צדדי לא ליד הישיבה כדי שבנו לא ידע כלל מהפגישה.

קבענו זמן ונפגשנו וחשבתי לראות איזה אבא בטלן וכדו', כמו שהבן תמיד היה מספר.

ונגלה לי אדם מיוחד מאוד עם מאור פנים ודאגה כנה לבנו.

האבא סיפר שמאוד דואג לבנו ולא יודע מה לעשות כדי לתת לו כי הבן לא מוכן לקבל שום דבר, ולכן נתן לי כסף כדי שכל פעם שאראה שחסר לבן דבר מה אתן לו כסף בצורה של כאילו הלואה ואח"כ אוותר לו על הכסף, אך זאת האבא התנה עימי שלא אספר לבנו כלל ועיקר מעניין זה כי אם יודע לבנו הענין לא ירצה לקבל כסף כלל מאביו, וכן היה במשך שנים הבן התרגל כשחסר לו משהו היה מגיע אלי ונתתי לו מה שהיה חסר ותמיד היה מקפיד לספר באזני כי אביו לא דואג לו כלל, ואני הייתי אומר לו אין דבר כזה תמיד אבא דואג לבנו, היה מספר שאביו בטלן, ואני הייתי מגיב הלוואי ולכולם היה אבא כמו שלך, ולא יכלתי להגיד לו שכל הכסף שאני נותן לו זה מהאבא.

עברו השנים הבן בגר והגיע לזמן האיש מקדש.

והבן לא הסכים לשמוע שום הצעה מאביו, ואביו דאג מאוד ולא ידע מה לעשות, ורצה שעתידו של בנו יהיה טוב עד שקיבלתי טלפון נוסף ואביו אמר לי באותה שיחה שהוא שמע שיש עוד ילדים שלא מעריכים את הוריהם ולכן חשב שאולי אמסור לבחורים שעור במצות כיבוד אב ואם וכך אולי בנו יחזור למוטב, וכדי שהבן יסכים להשתתף נתן לי סכום גדול כדי לקנות כל מה שצריך בשביל שבנו ועוד תלמידים יגיעו לשיעור וכן היה, כל תקופה האבא היה מעביר לי מעטפה וכך הייתי מוסר השיעור עם מיני מתיקה וכדומ'. ומלבד זאת האב גם שילם מילגה (כסף) לכל בחור שהשתתף בשיעור כיבוד הורים, וכן הענין המשיך ובשעורים תמיד הבן היה מסרב לשמוע כל דבר טוב על אביו ואני לא ידעתי מה לעשות.

עברו השנים הבן נישא הקים בית נולדו לו ילדים ועדיין מסרב לשוחח עם הוריו ואני שמרתי הדבר בליבי כי לא יכלתי לספר בהוראתו הברורה של אביו וגם במכירי את הבן ידעתי שלא יהיה מסוגל להכיל את הדאגה של אביו אליו, ויחשוב רק דברים רעים ותחבולות.

נזכרתי בסיפור הזה בגלל מעשה דומה שקרה לי עם בחור צעיר בישיבה שאביו היה מעירו לתפילה והיה מאוד כועס עליו על כך, והיה טוען שאביו שונא אותו, ולא מבין שום דבר בחינוך, ואביו היה מתקשר אלי כל יום ונפשו בשאלתו מה לעשות עם בנו האהוב, הדבר הגיע לכך שהבן לא דיבר עם אביו כלל, ואמר לי מפורשות שאביו שונא אותו אחרת לא היה מתנהג אליו כזאת, עד שקרה סיפור מאוד מאוד קשה עם הבחור שהתפרץ בצורה מאוד לא מכובדת כלפי אביו ולא רצה לחזור לבית בטענה כי אביו לא דואג לו ולא אוהב אותו, ואביו כל התקופה משלם כסף טבין ותקילין כסף רב כדי שבנו יהיה שמור.

במקרה אתמול פגשתי את הבחור תפסתי אותו ואמרתי לו למה אתה לא חוזר לבית, והתחיל עם הטענות,

אני אמרתי לו אספר לך סיפור:

וסיפרתי לו הסיפור של הבחור שאביו דאג לו עד כלות הנפש והוציא ממון ע"כ והבן לא ידע

ושאל אותי, הבן הזה עדיין לא יודע ? - אמרתי לו גם אתה עדיין לא יודע
כמה אביר משקיע בך כל היום, מגיע לישיבה שמח לראות בהצלחתך עצוב לראות בכשלונתך ומפזר כסף לרוב כדי שלך הבן שלו יהיה טוב.

ראיתי שהבחור הקשיב שמע וקלט.

זה מוסר השכל לכל הבחורים הצעירים צריך שידעו שזה בטבע של האבא לאהוב את הבן ולדאוג לו לכל מחסורו, רק צריך שישימו לב.

שבת שלום

הרב **מרדכי תמים** שליט"א

משיבת נווה צבי י-ם

סיפורים

סיפר רבי שלמה בלוך זצ"ל, שפעם קיבל מכתב מחברו שלמד בישיבת נובהרדוק, בבקשה ממנו שיכנס לפני מרנא ה"חפץ חיים" ולהציע לפניו את שאלתו ובקשתו, היות והוא בחור בן עשרים ושש, וזקנו גדול מאוד ובסיבתו נראה הוא כבן ארבעים. וקיבל מכתב מאביו שגזר עליו בגזרת כיבוד אב, להתגלח. מה דינו, האם מחוייב הוא להיות נשמע בזה לאביו.

ראשית שאל החפץ חיים "האם הוא נורמלי?", כאשר השיב לו רבי שלמה ז"ל בחיוב, התחיל ה"חפץ חיים" להתאונן ואמר: "כאלו קשיים מערים אבא על בנו" (לא זכור לי אם לא אמר שגם בכה).

שוב השיב ה"חפץ חיים": "להלכה איני יכול להשיבך, צריך לשאול את רבי חיים מבריסק, אבל עיצה אני יכול לתת לו, שיכתוב לאביו, הרי כוונתך בשביל שידוך, הנה אני רוצה כזה שידוך שרוצה בחור עם זקן, ואם אגלח אותו כבר לא אוכל להשיג השידוך שאני רוצה. ועצתו באמת הצליחה, וגם לא עבר הרבה זמן עד שקיבל שידוך כרצונו. והיה רב באיזה עיירה (ספר הצדיק ר' שלמה).

הלכות

שאלה: הנתמך מהוריו אם צריך לעשר

זוג הנתמך ע"י ההורים, האם חייב להפריש מעשר כספים מזה???

תשובה: נראה דאם ההורים אנשים אמידים ונותנים להם בהרחבה ואינם מקפידים על מה הם משתמשים עם ממונם חייבים לעשר, אבל באופן שההורים חוסכים מכספם ומקפידים שלא יוציאו המעות רק למה שנצרך להם בביתם, באופן זה אין צריכים לעשר.

